Reg. No. M. 2580.

శ్రీయుత

సంవత్సర చందా రు ౪ లు.

నెల్లూరు జిల్లా జమీందారీ రైతు సంఘ పక్షమున ప్రకటింపబడు వారపత్రిక.

సంపుటము ౧:	శనివారము	౫—౧౨—౧౯౩౧	నెల్లూరు	సంచిక ౩౪

కేంద్రమునందు బాధ్యతగల ఫెడరేషను

రౌండు టేబిల్ సభలో ప్రధాని ప్రకటనము

గత ప్రభుత్వము జనవరిలో గావించిన ప్రకటనమును ప్రస్తుతపు నిరోధక ప్రభుత్వ మంగీకరించుట.

మూడు ఉపసంఘములు-మరల రౌండు టేబిల్ సభ.

ఉదారమైన సంరక్షణములు నిలిచియున్నవి. మూండు ఓక అనుగైనమ జరుగలేదు.

30.వ తేది రాత్రి 1 గంటకుపైన రౌండు టేబిల్ సభ సమాప్తము నొందింపబడినది. క్యాబినెట్‌వారి అనుమతిని బడిసి ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ్యములను వెల్లడించుచు మ్యాక్డొనాల్డు ప్రధాని ఒక దీర్ఘప్రకటన గావించిరి.

అందలి ముఖ్యభాగములు.

ప్రధాని ప్రకటనము.

19-1-31-వ తేదిని ప్రధానమంత్రి చేసిన ప్రకటనలలోని పద్ధతిని బ్రిటను దొరతనమువారు మరల స్థిరపరుచుట యావద్భారత ఫెడరేషను పద్ధతినే యేర్పరుపబడును ప్రకటనలో వివరింపబడిన పద్ధతిని ఆమోదించి స్థిరపరుచుటకు దొరతనమువారు వెంటనే పార్లమెంటు (కామన్సు) సభ జరుగును.

వివిధ సంఘములవారు సాధ్యమయినంత త్వరలో అల్ప సంఖ్యాకుల సమస్యను పరిష్కరింపజాలక పోయినచో దొరతనమువారే ఆసమస్యను పరిష్కరింపబడును.

ఆమోదింపబడిన ప్రకారము అల్ప సంఖ్యాకుల హక్కుల స్వభావమును కొనసాగించుటకు భాద్యతను బట్టము లోనే దొరతనమువారు చేర్పబడును.

రౌండుటేబిలు సభస్థాయి (స్టాండింగుకమిటి) సంఘమును యేర్పరచుట బ్రిటను దొరతనమువారు రాజ్యప్రతినిధి పరిపుఖమున తరచుగా స్థాయి సంఘముతో నాలోచించు చుండుటకు ఏర్పరించిరి.

మూడవసారి మరల రౌండు లుసభను జరిపి ఉపసంఘము

నివేదికలను ఆ సభలో చర్చించుటకు నిశ్చయించిరి.

వాయవ్య సరిహద్దు రాష్ట్రమును వెంటనే యిపుడున్న యిండియా ప్రభుత్వ శాసనము ప్రకారము గవర్నరు పరిపాలన గల రాష్ట్రముగా చేయదలచుట. ఆ రాష్ట్రము యొక్క ప్రత్యేకావశ్యకతలను సరిహద్దు రక్షణమును గమనింతురు.

సింధుదేశమును ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా చేయు నెడల కలుగునట్టి ఆర్థిక సమస్య పరిష్కరింపబడు నెడల దేశమును గూడ ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా చేయదలచుట. ఆదేశము యొక్క ఆర్థిక సమస్యను పరిష్కరించుటకు గూడ ప్రయత్నించ దలచిరి.

ఇపుడు మరల మూడు ఉపసంఘములను యేర్పరుపదలచుట. వీనిలో నొకటి ఆదాయ వ్యయ పట్టికల ఆధారముపైన ఫెడరలు ఆర్థికములను గూర్చి ఆలోచించును. మరియొకటి యిపుడు బ్రిటను దొరతనమువారికి సంస్థానాధిపతులకును జరిగియున్న యొడంబడికలలో అవసరమయిన సవరణలను చేయుటను గూర్చి ఆలోచించెదరు.

శాసనసభలలో సంస్థానముల కిచ్చుటకై నిశ్చితముగా నిర్ణయింపబడిన స్థానములను వేరువేరు సంస్థానములకు పంచిపెట్టుటలో బ్రిటను దొరతనమువారు సంస్థానాధిపతులకు సహాయము చేయదలచెదరు.

ప్రస్తుతము రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము మాత్రమే యేర్పరుచుటకు ప్రతినిధులలో చాలామంది నిరాకరించినందున దొరతనమువారిపుడు యేమియును నిర్ధారణ చేయకుండుటకు నిశ్చయించిరి.

సరిగా 11 ½ గంటలకు మెక్డొనాల్డుగారు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించిరి. మంత్రివర్గమువారిచే నామోదింపబడిన ప్రకటనను సభలో చదివిరి. మెక్డొనాల్డుగారు 35 నిమిషములసేపు మాటలాడిరి.

"ఫెడరేషనును గూర్చి నిరూపించబడిన వాగ్దానములిప్పుడు గూడ చెల్లింపబడును. సెంటరులో బాధ్యతను నెలకొల్పుటయే దొరతనమువారి ఆశయము" అని మెక్డొనాల్డుగారు నుడివిరి.

గాంధిమహాత్ముని వందన సమర్పణము ప్రధాని ముగించిన తర్వాత సభ్యుల తరపున మహాత్ముడు యిట్లు పలికిరి:-

అగ్రాసనాధిపతులగు మీకు వందనములను తెలుపుట యను బాధ్యతను నేను వ

జమీందారులయెడ సహాయ నిరాకరణమే కర్తవ్యము!!

గాంధి మహాత్ముని శంఖారావము.

లండనులో గాంధిగారు సమాజ వాదులతో ఇట్లు నుడివిరి, వారోజనదేవి మహా ... యాయశారదమునకు వ్రాయుచున్నారు:--

జమీందారులకు, రైతులకు గల పోరాటమును చక్కబరచుటకు ఒక్కటే మార్గము జమీందారులయెడ సహాయ నిరాకరణమే కర్తవ్యముగాని మాటలతో ప్రయోజనము లేదు. నేటిపరిపాలనా చక్రములో జమీందారులు అంతర్భాగముగావున ఆప్రభుత్వ విధానముపైననే మనసర్వశక్తుల నిటునటు భాగించక కేంద్రీకరించవలెను.

హించుటకు ప్రత్యేక కారణములుగూడ కలవు. యీ అవకాశము నాకు లభించుట గొప్ప గౌరవమనిగూడ నేను భావించుచున్నాను. నేడు యీ సభలో మెక్డొనాల్డుగారు చేసిన ప్రకటనను నేను ఒకటి-రెండు-మూడు సారులుగూడ చదివెదను ప్రతిసారియును ప్రతిపదమును ప్రతి వాక్యమును శ్రద్ధగా గమనించెదను. దానిలో అంతరార్థమేదైన నిమిడి యున్నచో దానిని తెలిసికొనుటకు సకలశక్తులను వినియోగించెదను. అటుల చేసిన పిమ్మటగూడ నేను మీకు విడిపోక తప్పనిదియే నను నిర్ణయించ వలసిన స్థితియే యొకవేళ గలిగిన గలుగవచ్చును. అది కలుగునని నేను నిశ్చయముగా తెలుపుట లేదు గానక కలిగిన కలుగవచ్చునని తెలిపితిని. అటుల తటస్థించినను గూడ మా వందనములను బడయుటకు మీరర్హులై గలరు. మనము వొండొరులపట్ల గౌరవ భావమును గలిగియుండుటకుగాను మనలో మనము యేకీభవింపగల భాగ్యము యీ సంఘమున మనకు లభించలేదు.

మనము యెల్లప్పుడు నొండొరుల అభిప్రాయముల నామోదించు నట్లును నొండొరులపట్ల గౌరవభావము కలిగియుండునట్లును భగవంతుడనుగ్రహించియుండలేదు. మానవ స్వభావము యొక్క గౌరవమును నిలబెట్టుటకు మనము జీవితము నందలి తుపానుల నెదుర్కొన వలసియే యున్నది. ఏకగర్భజనితులగు సోదరులలో సైతము చాలమంది భిన్న మార్గములనే అనుసరింప వలసివచ్చుచుండును. కాలివివాదము ముగిసిన పిమ్మటనైన వారు మాకొండొరులపై అసూయ లేదని వారు చెప్పగలిగినచో వారు యోధుల ధర్మమును సత్పురుషుల ధర్మమును నెరవేర్చిన వారగుదురు. ఈప్రకరణము ముగిసిన పిమ్మట నేను నాదేశీయులును అనుకూలముగానే విడిపోతిమని నేను చెప్పగలుగుదునేని నేనటులే చెప్పగోరెదను. నే నేదారినిబట్టి పోవవలసియుండునో నాకిప్పుడేమియును తెలియుట లేదు. నేను కేవలము ప్రతికూలమార్గమునే అనుసరింపవలసివచ్చినను గూడ నేను మనఃపూర్వకముగా నొనరించునట్టి వందనములను బడయుటకు మీరర్హులై యగుదురు గాన నేను యిప్పుడు మనఃపూర్వకముగానే వందనముల నర్పించుచున్నాను."

అని గాంధి నుడివిరి. గాంధిగారు చేసిన వందనముల నుపపాదనముగా ఖాయంరు బలపరచిరి.

ప్రధాని మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరము.

ప్రతినిధుల సభ్యుడైన గాంధీ, ఆగాఖాన్, భోపాలు నవాబుగార్లు పంపిన మాలను తెలిపిన పిమ్మట మెక్డొనాల్డు గారు మరల ప్రత్యుత్తరము నొసగిరి. వారు మనఃపూర్వకముగా వెల్లడించిన సద్భావముల వలన నాహూవసము చేకూరు మగుచున్నది. భారత దేశము పట్లను భారతీయుల పట్లను నాకు గాఢతరమగు నభిమానమును గలదను విషయమును నా పూర్వ స్నేహితులగు భారతనాయకులందరును బాగుగా గ్రహింప గలిగియే యున్నారు. నేను రాజకీయముల నుండి విరమించుటకు ముందుగా భారతీయులకు సంతృప్తికరమగు రీతిని యిండియా బ్రిటను దేశములకు సమాధానము కుదిరినచో; నేను అత్యధికమగు నానందమును బడయగలుగుదును. అతి విషమములగు పరిస్థితులలో మిక్కిలి నైపుణ్యముతో పని చేయగలిగి నందులకును యిండియా బ్రిటను దేశములకు శాశ్వతమును కేవలము మనఃపూర్వకమును అగు స్నేహ సంబంధమును గలుగచేయ గలిగి నందులకును బ్రిటీషు వారిపుడు చాలా గర్వపడగల స్థితిలో నుందురు.

గాంధి మహాత్ముని ప్రయాణము

6 వ తేదీని లండను నుండి బయలు దేరుట.

ఈనెల 5వ తేది శనివారమునాడు ఉదయమున మహాత్ముడు లండను నుండి బయలు దేరును. 6వ తేది ఆదివారము నాడు సాయంకాలమునకు విల్లినోవ్ చేరును. అటనుండి గాంధిగారు రోముకు వెళ్లెదరు గాని వెనుక తెలిపిన ప్రకారము యీ నెల 12వ తేదిన వెనిసునుండి బయలు దేరరు యీ నెల 14వ తేదీని బ్రిండిసి నుండి ప్రాకోవా స్టీమరులో యిండియాకు బయలు దేరెదరు.

ఆంధ్ర రయితు నాయకుల రాయబారము, గవర్నరుగారి వైఖరి

శ్రీయుత టి. ప్రకాశంగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

ఆంధ్ర రయితు నాయకుల రాయబారవర్గము గవర్నరుగారిని బెజవాడయొద్ద సందర్శించినపుడు గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, పన్నుతగ్గింపులు హెచ్చుగుండ ఆశ్లే నిలచి యుండుటచో, ప్రభుత్వమువారు హెచ్చుపన్ను రేట్లను అమలు పరుపకుండ పూర్తిగా విడిచిపెట్టిరని వాగ్దాన మొనగుచున్నట్లు గాన్పించుచున్నది. ఈ మాత్రపు వాగ్దానమునకైనను మనము గవర్నరుగారి నభినందింపలేము. కాని ప్రస్తుత ఆర్థికపరిస్థితిలో పన్ను రేటు ? అణా యైనను కూడ తగ్గింపబడదని గవర్నరుగారు స్పష్టముగా చెప్పియుండిన బాగుండెడిది. భారత దేశపు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందును కేంద్ర ప్రభుత్వమునందును కూడా బాధ్యత యుండగలదని బ్రిటీషు ప్రభుత్వముయొక్క యుద్దేశమని మెక్డొనల్డుగారు ప్రకటించు చుండగా, మద్రాసు గవర్నరు గారును, వారి కార్యవర్గమువారును, ఆర్థికవిచారణ సంఘముయొక్క రిపోర్టును త్రోసివేసి ఒక్క సివిలు యుద్యోగియొక్క రిపోర్టును సమర్థించుచు, రయితు నాయకులను అక్రమముగా నిర్బంధించుచున్న మేజిస్ట్రేటుల చర్యలను గూడ సమర్థించుట, విపరీతముగానున్నది. మెక్డొనల్డు గారు రౌండు టేబిలు సభను ముగించునపుడు గాంధీగారిని సమీపించి వారిని కరస్పర్శనముతో గౌరవించుచున్నారు కాని, సర్ జార్జిస్టాన్లీ గారు రయితు నాయకుల రాయబారములో చేరిన వారాణాసి ... గారి వంటివారికి సందర్శన మొసగ నిరాకరించుచున్నారు. గవర్నరుగారును తమ కార్యవర్గమువారును సెలవులలో మారుచున్న దేశము లయందు బీదరయితులు చెల్లించుచున్న పన్నులనుండి వచ్చిన వనియు, కాబట్టి హెచ్చుసిస్తు రేట్ల విషయమున రయితు జనులయొక్క విన్నపముల నంగీకరించుట తమ విధియనియు, గవర్నరుగారు మరచినట్లు గాన్పించుచున్నది. రయితుల నాయకులు పన్నుల నిరాకరణమునకు రయితులను పురిగొల్పుచున్నారని గవర్నరు గారు వారిపై దోషముమోపిరనియు, పన్నుల నిరాకరణోద్యమము అణచివేయుటకై ఆర్డినెన్సు గావించెదమని వారిని భయపెట్టిరనియు రిపోర్టు చేయబడినది. యీరిపోర్టు నిజము ... గత సంవత్సరపు అగ్నిపరీక్ష ప్రజలు సంతోషముతో భరింపగలిగిరని ప్రభుత్వమువారు బాగుగా తెలుసుకొనియున్నారు అవసరమగుచో అంతకంటె యెక్కువ పరీక్షనైనను ప్రజలిప్పుడు సిద్దపడియున్నారని ప్రభుత్వమువారు తెలుసుకోవలెను. ఇది ప్రభుత్వమువారికి సవాలుగాని బెదిరింపుగాని కాదు. దుర్భరమగు ఆర్థికపరిస్థితి వలన రావు ప్రజలమధ్య పెనగులాటలు యున్నవి. మేము శాంతిని కాపాడుటకొరకే ప్రయత్నించుచున్నాము కాని ప్రభుత్వమువారు తమ కాఠిన్యములను గావించుచున్నారు. పన్నుల నిరాకరణమును గావించు చట్టమేదియును లేనప్పుడు చట్టము దుర్వినియోగపరచబడకుండ జూచుట ప్రభుత్వమువారి విధి. ఈసమస్య నిమిత్తమైన ప్రభుత్వమువారి స్వభావము నిశ్చయముగా వివిధ, శాంతిని మరల నెలకొల్పవలసిన యవసరమును గ్రహింపకపోవుట విచారకరము. ఇప్పటికిన్ని యుద్యమము రాలేదు రాజ్యాంగమును గూర్చి బ్రిటీషు ప్రభుత్వము స్పష్టముగ ప్రకటన గావించినంతవరకును, భారత దేశ ప్రభుత్వ కార్యవర్గము తమ చేతులయందున్న అధికారము త్వరలోనే ప్రజల కొప్పగింపవలసి యున్నందువలన, యీప్రాంతములో నున్న ప్రజలు యిబ్బందికి గురిచేయబడకుండ ... శాంతముగా జీవింపగలుగుదురని తలచుచున్నాము.

సమకాలీనములు,

వెంకటగిరి జమీందారీ రైతుల కడగండ్లు:—

వెంకటగిరి జమీందారీ రైతుల యిక్కట్లు నానాటికి హెచ్చుపెరిగి పోవుచున్నవని కానవచ్చుచున్నది. ఇటీవల జమీందారీ సభలు నెల్లూరు జిల్లాయందంతట ప్రచారము సాగుచున్నది. ఇది గతిమాలిన సంఘములు కావడము పరిశీలిన నూతనోత్తేజముగ గ్రహింపవలెను. అట్టి యడ్డనున్న ఆయా సభలు జరిగిన ప్రదేశములయందలి రయితుల యిక్కట్లు నానాటికి యెక్కువ గావింపబడు చెంతమాత్రమును న్యాయసమ్మతము కాజాలదు. వెంకటగిరి మున్నగు గ్రామములందలి రైతులపశువులు యింతవరకును మేత కవకాశము గలిగియుండిన బయళ్ళను జమీందారీ సాగుకు ... చేయబడుచున్నవనియు వారికి తగు మేతకు అవకాశములు నిరాకరింపబడుచున్నవని తెలియుచున్నది. ఈవార్తలే వాస్తవమైన నోరులేని పశువుల వికృతి బాధింపనంతమాత్రమును పనికిరాదు. కాన జమీందారీ యుద్యోగులు యింతకు మానవ స్వభావములకు పెంపొందించుకొని జీవకారుణ్య కర్తవ్యము నను జేసికొందురుగాక.

ఆనందబోధిని-మదరాసు.

జమీందారీ రైతు

1931 డిసెంబరు నెల 5 వ తేది.

శనివారము.

వెంకటగిరి రయితుల దుర్భరబాధలు

పోలీసు డిప్టీయిన్‌స్పెక్టరు జనరల్ గారు వెంకటగిరిలో విడిసి యున్నారు. వీరు మొకరస్థితులలో నిటకు వచ్చినను, ప్రస్తుతము కంచెల సందర్భమున రయితులకు జమీందారుకు కలిగియుండు వివాద విషయములలో ఇరుపక్షముల చర్యలను స్వయముగా తెలుసుకొని న్యాయముగా మెలగుట వాంఛ నీయము. రయితుల పక్షమువకు కొందరు ప్రముఖులు అధికారిని దర్శించుకొని వారి బాధల నివేదించుకొనిరి. జమీందారీ రయితులు దారుణములగు హెచ్చుశిస్తుల చేతను, కోర్టు ఖర్చుల చేతను, ఉద్యోగుల లంచముల చేతను కడుంగడు నిరుపేదలై గత్యంతరము లేక మంది మల మాడి పోవుచున్నారు. చెప్పుకొన్న దిక్కు లేదు. విచారణకర్త లేదు. 1336 ఫసలిలో రయితులకు మునరా యివ్వవలసిన శిస్తులకై వ్రాయించుకొన్న ప్రోనోట్లసైతము యిప్పటికి తిరుగా యివ్వలేదు. యిందులకై రయితు లెంతియు ధనమును వెచ్చించుకొని, వగరి ద్వారముల కాచి కాచి విసిగి పోయిరి. కంచెల శిస్తు క్రమముగా పెరిగిపోయినది. ఒకప్పుడు బిడ్డలగు రయితుల పశుగనము నెడలగల ఆదరణతో పూర్వపు జమీందారులు గోభూములనంతయు ఉచితముగా రయితు పశుగణము మేపుకొనుటకు నొసగిరి. లేటు మహారాజాగారికి ఒకప్పుడు దివాను గిరి సాగించిన మహామ్మద్ రంతుల్లా సాహెబు గారి కలము పోటులో ఈ కంచెల శిస్తు నామ కార్థము ప్రవేశ పెట్ట బడినది. అమాయకులగు రయితులు నామకార్థమే గదా యని, నాడు ఒప్పుకొనిరి. అట్టి పుల్లరి నేడు కొన్నిచోట్ల 700 రెట్లవరకు పెరిగి పోయినది. ఈ హెచ్చుకు కారణముగాని, పద్ధతిగాని లేదు. ఎప్పుడు ఎట్టిన అప్పుడు హెచ్చించిరి. పట్టాభిషేకమునకు ప్రజలకు చేయవలసిన మేళ్లకు బదులు కంచెలపై పుల్లరి హెచ్చింపబడెను. జమీందారుని మన్నన బడయ దలచుకొన్న ప్రతి ఉద్యోగియు కంచెలపన్ను కొద్దో, గొప్పో హెచ్చించినాడు. కంచెల పుల్లరి నిర్ణయించిన నాడు లేని పన్నుల కొన్నిటిని దీనికి అంటగట్టిరి. గత 35 సం॥లుగా రయితులవద్ద కంచెపుల్లరిపై అక్రమముగా ఇన్‌కంటాక్సు చార్జి చేసిరి. ఇది ప్రారంభములో రు 1-కి 0-0-5 నిర్ణయించిరి. యిరువది సంవత్సరములుగా రు 1-కి 0-1-0 వంతున వసూలు చేయుచున్నారు. ల్యాండు సెస్సుగూడ యీ కంచె పుల్లరిపై కట్టుచున్నారు. అధీన భూములపైని ల్యాండు సెస్సు జమీందారు, రయితు, చెరిసగము కట్టుచున్నారు. కంచెపుల్లరిపై మాత్రము పూర్తి సెస్సు రయితు నెత్తిన వేసినారు. కొన్ని గ్రామాలలో కంచెలో మేయు పశువుల పేడకుగూడ క్రయముగట్టి వసూలుచేయుచున్నారు. ఇంతటతో పోయినదా యీ గొడవ! జమీందారుకు యెప్పుడు రయితు అవిధేయుడుగా నడుచుకొన్నాడను, యెప్పుడు ఒట్లనివ్వకున్నను అప్పుడే రయితు పశువులపైకి శిపాయిలదాడి సాగింతురు. రయితు దిక్కులేక కుయ్యో మొర్రోయని దివాణమువద్ద మొత్తుకొని కాళ్లమీదపడి ప్రాయశ్చిత్త కాండపూర్తి చేసుకొన్న వెనుక అకంచె మొత్తముతో పాటు సిపాయిల పన్ను (Puni tive Tax) గూడ దాని నెత్తిన వేసి చెల్లించుకొని తర్వాత రయితు పశువుల కంచెలోకి రాలు మెదుపనిత్తురు. ఈ అపరాధపు సిపాయిపన్ను ఒక్కొక్కప్పుడు కంచెపుల్లరిలో మూడవ వంతుగూడ రయితు నెత్తిననే పడుచున్నది. ఈసంవత్సరము గూడ పెరిమిడి గ్రామస్తుల పశువుల నిర్బంధించి వారిపై క్రిమినలు కేసులు బెట్టి వారికి యేమియు అవకాశ మివ్వక వారిపైన యీ అపరాధపుపన్ను రు 75 లు వేసి వారిచేత ప్రాంసరినోటు వ్రాయించు కొన్నారు. పూర్వము కంచెపుల్లరి నిర్ణయించుటలో ఆవులు మేయు మేకలు, గడ్డిమేయు పశువులు మొదలగు వాటి కన్నిటికి ఒకటిగనే నిర్ణయించిరి. 1908 సం॥ మొదలు మేకలపన్ను ఎస్టేటువారే వసూలు చేసుకొనుచు ఆభాగము పుల్లరిలోనుండి తగ్గించుటకు బదులు హెచ్చు జేసిరి. మేకలపన్ను మొదట రు 0-1-0, 0-2-0 లతో ప్రారంభమై నేడు రు 0-4-0, 0-5-4 ల వరకు వసూలు జేయుచున్నారు. యీ పుల్లరి భరింపలేక రయితులు చాలావరకు మేకల నమ్ముకొన్నారు.

షికారి కంచెల గొడవ నుకింత చారి త్రాత్మికము. రయితువద్ద షికారి కంచె పుల్లరి వసూలు జేసినను జమీందారు వేటకువచ్చి పోవువరకు రయితు పశువుల దీనిలో మేపరాదు. యీవేట కధ పూర్తి యగు నప్పటికి ఒక్కొక్కప్పుడు కంచెలలో గడ్డియంతయు యెండిపోయి పశువులు మేపుకొనుటకే వీలులేక పోవును కొన్నిచోట్ల యీ షికారి కంచెల దీసుకొన్నగాని విడికంచెల రయితుల కివ్వరు. ఎస్టేట్సుల్యాండు ఆక్టు పుట్టినప్పుడు (1908) ఈకంచెల హక్కు రయితుకు గలుగ నుండుటకై ఎన్నియో విపరీతముల జేసిరి అంతకుముందు దిట్టములో చూపుచుండిన ఈకంచెల నదిమొదలు తొలగించి రయితులకు పోటాపోటీలు బెట్టి యితర గ్రామస్థుల వీరిపై నుసికొల్పి రయితుల వద్ద కావలసిన కాగితములన్నిటి వ్రాయించుకొని రయితులకు కంచెల హక్కు లేదని నిర్ణయించిరి.

ఇంతటితో తీరినదా! ఈ అడవుల కు ప్రక్క చేలను నిర్మూలనము చేయు అడవి పందులు, జింకలు మొదలగు మృ

గములు చంపరాదుగదా, దెబ్బతీయను సైతము రయితు నోచుకొనలేదు. వాటిని భయ పెట్టుటకు పెళ్లదుమ్ము మొదలగు శబ్దములనయిన చేయరాదు. వందలాది జుల్మానాలు విధింతురు. పశువుల వ్యాంత దొడ్లకు తోలి యిచ్చకొలది వసూలు చేయుటయు మొదలగు అపరాధములకు మేరలేదు. యీ అడవి వుద్యోగులకు గ్రామస్థులు చేయు సరఫరాలు మితిమీరినవి. అడవి కింజరన్న గ్రామస్తులకు యమదర్శనము. కావుననే ఓట్ల సమయములలో పోలింగు స్టేషనులకు ఈ అడవి దారినుపంపి ఓట్లు మళ్లింతురు. యింతటి తీవ్ర నిర్బంధములు లేకున్న యూనియను బోర్డులు తాలూకాబోర్డులు, జిల్లాబోర్డులు, శాసనసభలు జమీందారుల చేతులలో పాలింపబడునా గమనించవలెను. ఇట్టి ఈ రయితులగు దరిద్రనారాయణుల బాధలు వర్ణింప శక్యముగానివి. కావున ప్రభుత్వోద్యోగులయినను ఈ దౌర్భాగ్యపు రయితులకు అండగా లేకున్న భరింపజాలరు. 6 తేది పెబులూరులో జరుగు సభలో గాంధిమహాత్ముని వద్దకును, గవర్నరుగారి వద్దకును రాయబారముల జరుపుటకు సైతము రయితులు కృతనిశ్చయులై యున్నారు.

వచ్చినపోలీసు ఉద్యోగిగారు రయితుల కష్ట నివారణముకై కృషిసల్పుదురుగాక. స్థానిక పోలీసుద్యోగులను నిష్పక్షకముగ నుండ మందలింతురుగాక.

మెస్టేట్సు ల్యాండు అక్టుసవరణ.

ప్రభుత్వమువారు శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టిన మెస్టేటు ల్యాండు అక్టు సవరణ బిల్లు సెలెక్టు కమిటీ యెదుట నున్నది. చిన్న రామదాసు పంతులు ప్రభృతులు రెవిన్యూ సభ్యునిదర్శింపగా ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును ఉపసంహరింప వీలులేదనియు, ప్రయివేటు బిల్లును నొకదానిని పెట్టిన యోచింతురనియు [illegible] ప్రభుత్వ సభ్యులు జవాబిచ్చెను.

ఈబిల్లును తయారు చేయుటకు ఆంధ్రరయితు సంఘమువారు ఒక కమిటీని వేసియున్నారు. ఈ కమిటీకి రామదాసు పంతులువారు అధ్యక్షులు. వీరు త్వరలోనే బిల్లును తయారుచేతురు. ప్రతి జిల్లావారును తమకు అవసరమగు మార్పులు వ్రాసి వెంటనే ఆంధ్ర రయితు సంఘాధ్యక్షులు (రాయపేట మదరాసు,) ఆంధ్ర రయితు సంఘమువారికి పంపుటవసరము.

ప్రధానామాత్యుని ప్రకటన మహాత్ముడు

"నేను హిందూదేశము చేరువరకు శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభము గాదు"

"కాంగ్రెసుకార్య మిక్కడ విఫలమైనది"

లండను, డిసెం 4:—

గాంధి మహాత్ముడు నిన్న రాత్రి 12 గంటల కింతకు ముందుగా తన సైన్యు ప్రెస్టి ఆఫీసుపై నెలకొని యున్న చైనిక పత్రికా విలేఖరులకు సందర్శన మొసగెను. ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనగూర్చి గాని పార్లమెంటు చర్చనుగూర్చి గాని నిశ్చితాభిప్రాయము నింకను చెప్పజాలనని మహాత్ముడు వచించెను, కాని యెట్టినిశ్చయమునకు వచ్చుటలోపల ప్రకటనను చర్చను కూడ కూలంకషముగా పఠనము చేసికొనగోరెను. తానువెళ్లి పెట్టినన్న యొఱుకువ కాంగ్రెసు కార్యవర్గమునకు సమర్పితమయి వారియామోదము నందు వరకు పెట్టివుంచవలసి గలిగి యుండెదని గాంధిగారు చెప్పిరి.

శాసనోల్లంఘనమును గూర్చి గాంధిమహాత్ముడిట్లనెను:—

"ప్రధానమాత్యుని ప్రకటనఫలితముగా వెంటనే శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభింపబడదు. నేను హిందూదేశమునకేగి కాంగ్రెసు కార్యవర్గముతో నాలోచింపవలయును" కాని బెంగాలు అర్డినెన్సును అమలు జరుపుచో వెంటనే శాసనోల్లంఘనము నొక్క ప్రాంతములోగాని దేశములో నంతటగాని ప్రారంభము గావచ్చునని కూడ గాంధిగారు చెప్పిరి.

ప్రధానమాత్యుని ప్రకటన వలన, బ్రిటిషు వ్యాపారి, కాంగ్రెసువారు ప్రోత్సాహము చేసినట్లు ప్రత్యేకా అభిప్రాయమును వెలిబుచ్చెను. కాని, ఆ ప్రకటనను తానింకను తరచిచూడలేదు. మరల నొక దేశమును అగ్నిగుండమున దుముకు మనుట యెంతబాధ్యత, యెంతనిబ్బరము వలయును. కావున తానింక తెలియగా దేశమునకు శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభింపుమని హితవొసంగజాలను. కాని బెంగాలు ఆర్డినెన్సును అమలు జరుపుటవలన యింకొక గానీ దేశమంతటను శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభము గావచ్చును. అర్డినెన్సు శాసనమును సమర్థించుటకు వీలుగాదు.

"నేను ఇప్పుడు నిరుత్సాహపడలేను, హిందూదేశమున బయలుదేరునప్పటికన్న నిప్పుడు నాకు నిరుత్సాహములేదు, స్వీయబలముల బట్టి మాకు రావలసినది రావచ్చునని నా విశ్వాసము, అంతవరకుండి రాజీకి వచ్చునని నే నాశపెట్టుకొనియుండలేదు. మా బలమెంతమాత్రమో ఇప్పటి దర్బారము చలాయించువారితో పోల్చి చూచుకొనుటకు రాయబారములో అవకాశము. ప్రస్తుతము మేము విఫలులమయినట్టి గర్వదము. కావున కాంగ్రెసువారు తమ కార్యమును సాధించుటకు మరల సిద్ధము గావలెను.

తాను యింగ్లాండు వచ్చుటవలన నష్టము లేదని గాంధిగారు తలచిరి. రౌండు టేబిలు వెలుపల తాను సాధించినది రౌండు టేబిలులోపల తాను వాదించినదానికన్న ప్రయోజనకారిగా నుండగలదు. ప్రధానమాత్యుని ప్రకటనను బట్టి యింకను కాంగ్రెసు ఆశయములు సఫలమగునో చూతము. సమాధాన పద్ధతిని సాగించుచో నింకను రాయబారములు జరుపుటకు సిద్ధముగా నుండెను.

సగుటూరు తాలూకా మహాసభ.

నాయుడుపేట సమీపములోనుండు

నెలబల్లి గ్రామములో

12-12-931 తేది

శనివారము పగలు 11 గంటలకు జరుగును.

రైతు లెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థన.

అధ్యక్షులు.

లేమవరపు రామదాసు పంతులు.

కామిరెడ్డి రమణారెడ్డి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

వెంకటగిరి పరిస్థితులు

పోలీసు డిప్టీఇన్స్పెక్టరు జనరల్ గారి రాక

(మా వెంకటగిరి విలేఖరి)

వెంకటగిరి పరిస్థితులు విచారించుటకు గాను పోలీసు డిప్టీఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారు నవంబరు 30 తేదిన వచ్చిరి. వారు రెండు రోజులవరకు యిచట వుండి వచ్చిరి.

వీరు వచ్చిన సందర్భము పురస్కరించుకొని జిల్లా జమీందారీ రైతు సంఘంవారు వెంకటగిరి యెస్టేటు రయితుల యిబ్బందులను గూర్చి ఒక మెమోరాండమును రయితుల పక్షమున ఈనెల 3 తేదిన శ్రీ బెజవాడ విశ్వనాధము (B. A. B. L.) గారి ద్వారా సమర్పించిరి. జిల్లా జమీందారీ రయితు సంఘ కార్యదర్శులు శ్రీ. కట్టా వెంకటనారాయణరావు, నెల్లూరు వెంకటరామానాయుడు ... వారిని సందర్శించిరి. విచారణానంతరము పూర్తిగా ... కొన్ని ప్రశ్నలు వేసిరి. అన్నిటికి వుత్తరము ... రాజ్యాంగ ... యెస్టేటులో భూములున్నవా" అని ప్రశ్నించిరి. ఉన్నవని సమాధానమిచ్చిరి. జమీందారు జరుపుచేసిన కొంత లగు సందర్భములోని చట్టవ్యతిరేక ఆచారనిర్బంధముల మనవి చేసిరి. అవియన్నియు ... గా కొనసాగుచున్నవే కదా, అని సమాధానమిచ్చిరి. ప్రస్తుతత వివాదాంశమగు కంచెల ... ఇత్యాదులను గూర్చి ... నిరి. "ఈ వివాదమును, కలెక్టరు గారు గాని, సబ్ కలెక్టరు గారు గాని, మధ్యవర్తిత్వమున పరిష్కరించుటకు మేము వప్పుకొందుము" అని రయితుల పక్షమున విశ్వనాధము గారు చెప్పిరి. రయితులు పన్నుల అర్పించుట మొదలగు వివాదములకు ... అని ఇన్స్పెక్టరు గారు చెప్పిరి. రయితులు ఇంతవరకు ముందు గాని, యిప్పుడు గాని ఎస్టేటు వారిచర్యను అడ్డగించలేదనియు, ... పశువుల దొడ్డికి తోలినను రయితులు ఏమాత్రము అక్రమ ... చేయకుండ ... కొన్నారనియు దొడ్డికి తోలిన పశువుల బందెయిచ్చి వదలించుకొన్నారనియు విశ్వనాధముగారు చెప్పిరి. ప్రస్తుతము ... దినములనియు కంచెలలో మేపుగాని ... గాన అమరె ... పరిష్కరించబడలె ... రయితులు ... విశ్వనాధముగారు చెప్పిరి. జమీందారు తో మాట్లాడి అవసరమైన వీలు ... ఇన్స్పెక్టరుగారు చెప్పిరి. అంతట ... సెలవుపుచ్చిరి.

వార్తా వాహిని

జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ గారు డిసెంబరు 17 తేది ... వెంకటగిరి జమీందారీ రయితుల పరిస్థితులు ... రావలసినదిగా ఆహ్వానించియున్నారు.

సర్దారువల్లభభాయి పటేలుగారు ఆంధ్ర దేశ పరిస్థితులు ... రాబోవుచున్నారు. ఆ సమయమున వెంకటగిరి కూడ రావలసినదిగా కోరియున్నారు: —

గాంధిమహాత్ముడు బొంబాయిలో దిగిన రోజుననే జమీందారీ రయితు సంఘమువారు వెంకటగిరి రయితుల పరిస్థితులను గూర్చి వ్రాయబోవుచున్నారు.

కల్యాణరావుగారి కేసు.

30-11-931 తేది వెంకటగిరి సబ్ మాజిస్ట్రేటు వారి కోర్టులో కల్యాణరావు గారి మీద యూనియను వారు పెట్టినకేసు విచారణకు వచ్చినది. కోర్టు గుమాస్తా సుబ్బరామయ్య, వెంకటాచారిగార్లను విచారించిరి. కల్యాణరావుగారి పక్షాన వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య గారును, ప్రోసిక్యూషన పక్షాన పి. కృష్ణయ్య గారును హాజరైరి. సుబ్బరామయ్యగారి సాక్ష్యములో ... జరిగిన జిల్లా కాంగ్రెసు ... జమీందారుగారి నగరిలో జరిగిన వెంకటగిరి ... నాగరత్నం ... కుమారరాజాగారి పీఠోత్సవ సభకును, ... వీటిలో కుమారరాజాగారి ... 60 ... అంగులు లేదనియు ... తెలియదన్నారు. వీరిపై ప్రాసిక్యూషను చేసిన ప్రశ్నలు మాత్రము మేజిస్ట్రేటుగారి అభిప్రాయాన్ని తెలుపుచున్నవి. వెంకటాచారిని గ్రామమునిసీపు ... సాక్షుల తెప్పించమని పెట్టిన మెమో ప్రకారము సాక్షులను తెప్పించిన ... గ్రామమునసబుని రాఘవయ్యగారు కోరిరి. మేజిస్ట్రేటు అంగీకరించలేదు. తిరుగానైనా ... పిలువమని కోరిరి. కేసు తిరుగా జనవరి 8 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది.

" మా వెంకటగిరి విలేఖరి "

రాష్ట్రీయ ... జమీందారీ రయితు సంఘములో ముఖ్యముగా ... నిర్బంధింప చేయుటకు ప్రయత్నించు ... తెలియుచున్నది. ... కొందరు గ్రామాధికారుల ... తెప్పించు కొన్నట్లు ... ఆ వారు ... 1, 2, 3 తేదులలో కొందరు రాష్ట్రీయ ... ఇన్స్పెక్టరువారు ... తెలిసినది. కొంతమంది మీద కేసులు ... ప్రయత్నములు ...

ఆరెమానిపాడు విరాజ జమీందారీ రైతుల మహా సభ.

ఆరెమానిపాడు గ్రామములో
19-12-931 తేది
శనివారము పగలు 11 గంటలకు
జరుగును.
రైతులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థన.

ఇతర తాలూకాలవారు వెండోడు రైలుస్టేషనులో దిగిరావలెను.

ఇట్లు,

బండేటి గంగరాజు | అధ్యక్షులు పశ్చమగోదావరి వాస్తవ్యులు. సచ్చితానంద రాజుగారు

తిరుత్తని జమీను రైతు మహా జనసంఘము.

కచ్చినాడు తాలుకా సంఘస్థాపనము.

గత నెల 30 తేది చిత్తూరుజిల్లా కచ్చినాడు తాలూకాలోనుండు పెద్దానాయుడుపేట గ్రామమున జమీనురయితుల మహాజనుల సభ సమావేశమైనది. సభకు తాలూకాలోని రయితు ప్రముఖులందరు విచ్చేసియుండిరి. తిరుత్తనిసంబంధి జమీను రయితు నాయకులుకూడ విజయమొనర్చి సభను దిగ్విజయముగా జరపుటకు తోడ్పడిరి. ఆసభకు శ్రీయుతులు పొల్లంపల్లి రంగప్పనాయుడుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సభలో పలువిషయములు చర్చించిన పిమ్మట కచ్చినాడు తాలూకా రయితుల పురోభివృద్ధి కొరకు రయితు సంఘమును స్థాపించవలెనని తలంచి పలుకుబడి కలిగిన రయితు ప్రముఖులతో నొక స్థాయి సంఘమును స్థాపించి యీ సంఘమును తిరుత్తనిలోనుండు జమీనురయితు మహాజన కేంద్ర సంఘమునకు ఉపసంఘముగా చేర్చబడెను. అనంతరము కొన్ని ముఖ్య తీర్మానముల తీర్మానించి వందన సమర్పణములతో సభ ముగింపు గావింపబడెను ఈ సంఘమునకు.

అధ్యక్షులు, శ్రీయుతులు పొల్లంపల్లి గంగప్పనాయుడుగారు. ఉపాధ్యక్షులు, సదిమండలం మద్దు రాజగోపాలరాజుగారు. గంధమనేని, అక్కప్ప నాయుడుగారు. కార్యదర్శులు, గోరు కృష్ణా రెడ్డిగారు, బండేటి కృష్ణమరాజుగారు, ఆలూరు సుబ్బరసయ్యగారు.

రైతుబుణభారమును కొట్టివేయవలెను.

గాంధీజీ సలహా!

రైతు బుణభారము నెట్లు తీర్చవలెనని కమ్యూనిష్టులు సవాల్చుని లండనులో ప్రశ్నించ వారిట్లనిరి.

కాంగ్రెసుకు అధికారము రాగానే రైతులబుణభారము గుణించబడును. ఇప్పుడు రయితులను క్రుంగదీయుచున్న కోట్ల 500 బుణమును కాంగ్రెసు తీర్చుటకు పూనుకొనును.

తీర్మానములు.

1. సరంబరు దాంబదావపోతవ సైరాయి వి ప్రకారము నిస్తులను ఖిల్లించక వారిమీద కేసులు తెచ్చుట చేసియు నిర్దాక్షిణ్యముగా కొన్ని గ్రామములవారిమీద మాత్రము కేసులను దాఖలుచేసి రయితులను బలవంతముగా కచ్చినాడు తాలూకా వారి వారి పట్టాలను తీసుకొనుచు అట్టి పట్టాలను పెంపుచే అనవలసినదిగా శ్రీ విచారణ కర్తల వారిని యీ మహాసభ వారు ప్రార్థించు చున్నారు.

2. రాబోవు ఫస్లీకి లోపుగా యీ తాలూకా సెటిల్మెంటు పద్ధతిని గూర్చి ప్రకటించి రయితుల కును రాష్ట్రీయవారికిని అనేక సందర్భములందు కలుగు సంఘర్షణల అంతి మొందించ వలయునని యీ మహాసభవారు శ్రీ విచారణ కర్తలవారిని ప్రార్థించు చున్నారు.

3. గ్రామ వర్తమానములో నున్న చేల లను, చెట్లకును శిస్తులను విధించుట యానాయంబు నిషిద్ధ మనియు అక్రమ మనియు నీ మహాసభవారు శ్రీ విచారణ కర్తలవారికి విన్నవించు చున్నారు.

4 శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల పరిపాలనకు గాను చెన్నపురి శాసన సభలో ప్రవేశ పెట్టబడియున్న బిల్లునందు ఉద్దేశింపబడిన కమిటీ యందు సదరు దేవస్థానములకు సంబంధించిన యెస్టేటు తాలూకా రయితులకు సగముకంటె తక్కువ గాని ప్రాతినిధ్యము నిప్పించవలెనని యీ మహాసభవారు శాసనసభా సభ్యులను ప్రార్థించు చున్నారు.

5. ఈ తాలూకాలోని అడివి కొడియా బట్టు గ్రామములకు సుమారు 10 మైళ్లలోపుగ నెవండరి మార్గము లేవందున కచ్చినాడు తాలూకాలో నిచ్చటికి సమీప గ్రామములలో నొక సెకండరీ స్కూలును రయిత్వారీ విద్యాదానము చేయవలెనని యీ మహాసభవారు శ్రీ విచారణ కర్తల వారిని ప్రార్థించు చున్నారు.

బొమ్మనేని నారాయణ స్వామి
నాయుడు

విశాఖపట్నం జిల్లాజమీందారీ రైతు సభ.

కొత్తవలసలో 20 తేది సమావేశ మగును.

విశాఖపట్టణం జిల్లా జమీందారీ రయితుల కాన్ఫరెన్సు శృంగవరపు కోట తాలూకా కొత్తవలస గ్రామంలో 1931 సంవత్సరం డిసెంబరు నెల 20 తేదిన జరుపబడును. కనుక తీర్మానముల నంపదలచువారు డిసెంబరు నెల 13 వ తేదీ లోపుగా దిగువ విలాసమునకు పంపగోరెదను.

అల్లు జోగినాయుడు.

కార్యదర్శి.

నవ్వు పువ్వులు

నీవు చదివి అంత ఎక్కువగా [illegible] [illegible] చూడకూడదా?

[illegible]— అయ్యో తల్లి! [illegible] గదా!

◆ ◆ ◆

నాన్నా, పగటికంటె రాత్రి ఎక్కువ [illegible] ఎందుకు జరుగుతుంది.

[illegible]— రెండు [illegible] చేస్తూ [illegible] వర్ణించుతుంది.

[illegible]— ఓ తెలివింత రాత్రివేళల్లో [illegible] [illegible]

◆ ◆ ◆

[illegible]

అయితే నీవు [illegible] పుట్టినాన్న మాట!

◆ ◆ ◆

[illegible]— తెల్లగోడ పెట్టులకం ఓ నల్ల కొట్ట [illegible] తెలివి [illegible]

ఎట్లా వాయువా!

చూడు, కల్లరి తెల్లగుడ్లు పెరటి, తెల్లరి గల్లగుడ్లు పెట్టలేదు!

◆ ◆ ◆

వానిదగ్గర ఒక పక్కవుంటుంది. అది పెద్దవ [illegible] [illegible]

ఇదట్లాదేం అది?

[illegible] కొట్టి అమ్మివేయాల్సి వచ్చింది.

◆ ◆ ◆

తల్లిచేత దెబ్బలుతిని ఏడుస్తున్న బాలుడు:—

నాన్నా నీవేగాదమ్మను పెండ్లి చేసుకొంటావుంటే మహదానందము వచ్చినట్లు బాగావుండే వాళ్లము.

స్త్రీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యములతో!

డెకన్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

(బెజవాడ, హెడ్డాఫీసు).

స్త్రీలకు పురుషులకు ఒక్కటే రేటు!

ఉచిత భీమా

(నెలకు రూ 1-0-0 మాత్రమే)

ఉభయకుటుంబ లాభ పద్ధతులతో

గర్భిణీ స్త్రీలకు అవసర సమయమున వడ్డీ లేక

ఋణమునిచ్చు సౌకర్యములు గలవు.

వ్యాధిగ్రస్తులైన స్త్రీపురుషులకును పై సౌకర్యము కలదు

బీదలకు ముఖ్యముగా లాభకరమైనది.

ఇచ్చు మొత్తము రు 125-0-0 } పది సంవత్సరములకు { పుచ్చుకొను మొత్తము రు 250 మొదలు రు 500.

100 దినములు కట్టినపిదప చనిపోయినను పై విధముగా పంచబడును.

డైరెక్టర్లు

1. రాజానాయని వెంకటరంగరావు బహద్దరుగారు, మునగాల జమీందారు, నడిగూడెం.
2. దివాన్ బహద్దరు కె. సూర్యనారాయణమూర్తిగారు, కాకినాడ
3. టి. వెంకటేశ్వర రావుగారు కార్-ఆటలా, బెజవాడ
4. కె రంగాచార్యులుగారు, యం.ఏ., బి.యల్, లెక్చరరు, మహారాజా కాలేజి, విజయనగరం
5. రాయిసాహెబు కొళంద రెడ్డిగారు. అడ్వొకేటు, బెజవాడ
6. ఎన్. వి. ఆర్. రెడ్డిగారు, ఎం.ఏ. కుమార రాజా, మునగాల.
7. రావుసాహెబు, బి. వెంకట్రామయ్యగారు, బి.ఏ., ఎం.ఎల్., ఎం.యల్.సి., అడ్వొకేటు, ఏలూరు.

స్త్రీల అడ్వైసరి బోర్డు

శ్రీమతులు డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి రెడ్డిగారు

ఆచంట రుక్మిణి లక్ష్మీపతిగారు

అంబు స్వామినాథనుగారు

మేనేజింగు డైరెక్టరు

యస్. గోవర్ధనరావు. బి. ఏ.

స్త్రీ ఆర్గనైజర్లు.

శ్రీ. కనకమ్మ,

మ. కమలమ్మ.

సంపాదకుడు, ప్రకాశకుడు:— [illegible] ముద్రితము, కొత్తపేట, నెల్లూరు.